

Zaaknummer: 28516

Verslag van de niet-openbare hoorzitting van de commissie bezwaar, beroep en klachten van de provincie Zeeland gehouden op 13 april 2021 om 11:00 uur in het provinciehuis te Middelburg.

Samenstelling commissie:

, voorzitter
, lid
, lid
, secretaris

Aan de orde is de klacht van de heer mr. _____ betreffende de melding in het jaarverslag van de commissaris van de Koning (hierna: cvdK) inzake meldingen over vermeende integriteitsschending in het dossier Zanddijk Kruiningen - Yerseke.

Verschenen partijen:

Zie presentielijst; gehecht aan het verslag.

De voorzitter opent de hoorzitting en licht de te volgen procedure toe.

De voorzitter refereert aan het verzoek aan de commissie van de heer _____ om getuigen te horen en meldt dat de commissie na de zitting zal beslissen of dit nog nodig is om een volledig beeld te krijgen.

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de heer _____ met het verzoek of hij wil ingaan op de vraag of hij namens cliënten de klacht heeft ingediend of op persoonlijke titel.

De heer _____ licht toe dat hij de klacht namens zichzelf heeft ingediend omdat hij onderwerp van gesprek is geweest tijdens een openbaar debat van PS op 28 september 2020. De cvdK heeft daar gemeld dat de heer _____ hem tijdens een gesprek op 14 juli 2020 zou hebben gevraagd of de cvdK het zeker weet dat het alleen om een verre neef van de heer De Bat gaat. **De heer** _____ heeft een besluitenlijst van de vergadering van het Presidium op 15 juli 2020 ontvangen waarin eveneens wordt vermeld dat hij uitsluitend deze vraag heeft gesteld. Dit was voor hem aanleiding om een brief te sturen; ook omdat hij in eerste instantie gevraagd heeft om een vertrouwelijk gesprek met de cvdK. Bij dit gesprek bleken echter ook de heren De Bat en Smit (directeur) aanwezig te zijn. De heer Smit heeft tijdens het gesprek aantekeningen gemaakt. De heer _____ heeft later om de notulen van het gesprek gevraagd, maar er is gemeld dat er geen notulen zijn gemaakt.

De heer _____ voegt hier aan toe dat hij wel nauwe contacten heeft met de personen die betrokken zijn bij het dossier Zanddijk en dat hij deze, waar nodig, vertegenwoordigt als advocaat.

De heer _____ stelt nogmaals dat hij primair als persoon een klacht heeft ingediend, omdat hij is neergezet als leugenaar tijdens het eerder genoemde debat van PS. Ook heeft hij van de cvdK geen reactie ontvangen op zijn brief van 22 september 2020. Uiteindelijk heeft hij naar aanleiding van het jaarverslag 2020 van de cvdK gemeend een klacht te moeten indienen.

De heer _____ stelt vervolgens dat hij van mening is dat de commissie zich onbevoegd zou moeten verklaren om reden dat de cvdK op basis van artikel 175 van de Provinciewet dient toe te zien op de integriteit. Uit diverse krantenartikelen, toegevoegd aan de ingediende klacht, blijkt dat de cvdK groot belang hecht aan de integriteit van het openbare bestuur. In deze zaak is volgens de heer _____ de integriteit echter geweld aangedaan, gezien de uitlatingen van de cvdK die hij als rijksorgaan heeft gedaan tijdens een openbare vergadering en de behandeling van het dossier. Om die reden heeft de heer _____ de minister van Binnenlandse Zaken (BiZa) aangeschreven met het verzoek deze klacht te onderzoeken. Hij heeft erop aangedrongen dat de formele klachtencommissie de klacht in behandeling neemt en hij heeft inmiddels bericht gekregen dat de voorzitter van deze commissie een brief zal sturen naar de cvdK om op de brief te reflecteren.

De heer _____ is derhalve van mening dat de klachtencommissie van BiZa bevoegd is om zijn klacht te behandelen. Dat neemt niet weg dat hij tevens graag van de gelegenheid gebruik wil maken om ook de commissie bezwaar, beroep en klachten te informeren.

De voorzitter geeft vervolgens het woord aan de heer Katsburg, vertegenwoordiger van de cvdK.

De heer Katsburg meldt dat de cvdK momenteel bij de reguliere GS-vergadering aanwezig is en zich excuseert voor de zitting.

De heer Katsburg geeft aan verbaasd te zijn dat de heer _____ zijn klacht adresseert aan de voorzitter van gedeputeerde staten. De cvdK is in zichzelf een bestuursorgaan, waarbij hij ook acteert als rijksorgaan, maar eerst en vooral is hij provinciaal bestuursorgaan. Als het gaat om het handelen van de cvdK in dit dossier, dan handelt hij als voorzitter van gedeputeerde staten. De heer _____ heeft zijn klacht ook geadresseerd aan de voorzitter van GS. Het is dan ook de vraag waarom de heer _____ zijn klacht op deze wijze heeft geadresseerd als het hem gaat om de cvdK als rijksorgaan.

De heer _____ geeft aan dat hij fatsoenshalve de cvdK heeft willen informeren over het ongenoegen dat bestond ten aanzien van zijn handelen in dit dossier. Daarnaast heeft hij in zijn brief vermeld dat hij de

klacht ook zou neerleggen bij de daarvoor bevoegde landelijke organen. Los daarvan is de cvdK op basis van de Provinciewet verplicht om bij ieder openbaar optreden het onderwerp integriteit aan de orde te stellen. Uit de media blijkt ook dat de cvdK hoog opgeeft van het handhaven van integriteit.

De heer stelt dat hij het een probleem vindt dat wanneer een klacht over dit punt wordt ingediend deze binnen de provincie wordt behandeld. Uit het verweerschrift blijkt dat de provincieadvocaat de commissie adviseert om aan de cvdK te adviseren hem niet-ontvankelijk te verklaren, dan wel om de klacht ongegrond te verklaren. Naar zijn mening keurt de slager dan zijn eigen vlees, wat niemand zou moeten willen gezien de korte lijntjes in Zeeland. Om die reden is het het meest zuiver als de klacht buiten de provincie wordt behandeld en daarom heeft hij de bevoegdheid aan de orde gesteld. De heer benadrukt dat dit niet ten nadele van de commissie moet worden opgevat.

De heer Katsburg vraagt zich af of de heer bekend is met het kenbaarheidsvereiste. Als er sprake is van een klacht dan is het normaal om dit eerst in eigen huis te bespreken. Deze stap dient eerst te worden genomen, voordat de klacht bij een extern gremium als de Nationale ombudsman kan worden neergelegd.

De voorzitter vraagt of de heer hier op wil reageren.

De heer antwoordt dat duidelijk is dat de standpunten tegenover elkaar staan en dat hij niets heeft toe te voegen aan zijn eerdere betoog.

De heer merkt op dat de cvdK in de Provinciewet de opdracht krijgt om de integriteit te bevorderen. Dat doet hij als rijksorgaan. Het orgaan dat toezicht houdt op het handelen van de cvdK is BiZa.

De voorzitter vraagt de heer om aan te geven tegen welk handelen van de cvdK zijn klacht precies is gericht. De commissie vraagt zich af of het gaat om de mededeling in het jaarverslag over het moment dat de melding van de mogelijke integriteitsschending is gedaan of dat het om een andere handeling gaat.

De heer antwoordt dat de handeling waarover de klacht gaat is dat de waarheid niet is gesproken tijdens het openbare debat op 28 september 2020. Er zijn verschillende momenten geweest dat de cvdK had kunnen acteren in het kader van het handhaven van de integriteit en het toezien op de integriteit binnen het bestuur in Zeeland. In zijn klachtbrief heeft de heer aangegeven op welke momenten de cvdK is geconfronteerd met meldingen over de integriteit en/of belangenverstrengeling van een gedeputeerde van zijn college. Na deze meldingen heeft het college geconcludeerd dat er niets aan de hand is, terwijl de PZC heeft gepubliceerd dat 40 nichten en 70 neven van de heer De Bat in het gebied wonen. Het college van GS concludeert desondanks dat er geen sprake is geweest van enige beïnvloeding op de besluitvorming in dit dossier. De heer vraagt zich af wat is gedaan met de melding hierover door de gedeputeerde op 3 december 2019. Dit onderwerp is ook besproken tijdens een telefoongesprek tussen de cvdK en de heer op 22 juni 2020. Vervolgens heeft de heer op 14 juli 2020 zelf een gesprek gehad met de cvdK, de heer De Bat en de heer Smit, waarvan geen verslag beschikbaar is. In het openbare debat van PS op 28 september 2020 is door de cvdK gemeld dat de heer tijdens het gesprek op 14 juli een deal wilde sluiten. Dat is echter nooit aan de orde geweest. Tijdens het gesprek heeft de heer aangeboden om schriftelijke getuigenverklaringen van de heren en te overleggen, maar dit was niet nodig. De heer wil dat de waarheid wordt gesproken en dat zijn woorden niet in twijfel worden getrokken.

Op 15 september 2020 is nogmaals de integriteitstekwestie aan de orde gesteld door de heren en bij nagenoeg het voltallige college van GS (de heren Polman, Van der Maas en De Bat).

Op 18 september 2020 is een aantal leden van PS langs geweest bij de cvdK om hem te informeren over de kwestie. De cvdK geeft daar aan hier voor het eerst over te horen. Voor de heer wijzen deze gedragingen op een bepaalde bestuurscultuur.

De voorzitter vraagt de heer Katsburg om welke reden geacteerd is op de melding van leden van PS op 18 september en hoe zich dit verhoudt tot de voorgeschiedenis.

De heer Katsburg wijst er op dat de heer aangeeft dat in de statenvergadering van 28 september de waarheid niet gesproken zou zijn, terwijl hij in zijn klacht verwijst naar het jaarverslag van de cvdK. Dit is volgens de heer Katsburg een nieuw element.

De heer Katsburg meldt vervolgens dat de heer De Bat in de statenvergadering van 28 september heeft gemeld dat hij zich pas in een later stadium heeft gerealiseerd dat er gronden binnen een bepaald tracé in eigendom zijn van zijn broer. Dit is voor het eerst gemeld tijdens de GS-vergadering op 22 september 2020. Tot dit moment heeft men zich niet gerealiseerd dat er sprake van was dat bepaalde gronden in eigendom zijn van de broer van de gedeputeerde. Er is dus sprake van twee meldingen: één op 3 december 2019 waarin de gedeputeerde melding doet van een neef die in het gebied woont van twee in beeld zijnde tracés en één op 22 september 2020. Beide meldingen zijn overigens niet opgenomen in de notulen van de vergaderingen. De andere gedeputeerden hebben verklaard op geen enkel moment te hebben gemerkt dat persoonlijke belangen van de heer De Bat een rol hebben gespeeld in deze discussie dan wel in de besluitvorming.

De heer Katsburg is van mening dat enkele zaken door elkaar lopen. Aan de ene kant vertegenwoordigt de heer enkele cliënten die een bepaald tracé willen bewerkstelligen. Aan de andere kant dient

de heer _____ als privépersoon een klacht in. De heer Katsburg geeft aan hier wat moeite mee te hebben.

De heer Katsburg verwijst vervolgens naar het gesprek op 14 juli 2020 dat de heer _____ had met de cvdK en de heren De Bat en Smit. De heer De Bat was bij dit gesprek aanwezig wegens zijn melding van 3 december 2019 over zijn neef. De cvdK verklaart dat tijdens dit gesprek geen melding is gedaan door de heer _____ over de broer van de heer De Bat. Wel is gevraagd of de cvdK zeker wist dat er geen sprake is van een ander familielid dan een neef.

De voorzitter vraagt wat voor de cvdK de aanleiding is geweest om een vooronderzoek te starten. Was dit de melding van de statenleden of hetgeen in eerdere gesprekken aan de orde is geweest?

De heer Katsburg geeft aan dat dit de GS-vergadering van 22 september 2020 is geweest waar de heer De Bat de melding heeft gedaan over zijn broer. Om de schijn van belangenverstrengeling weg te nemen is gekozen voor een onderzoek. Volgens **de heer Katsburg** is er een diffuus speelveld ontstaan waarbij een groep personen alles aangrijpt om een bepaalde agenda bij GS neer te leggen. In de beleving van de cvdK is er een welles/nietes spelletje ontstaan. Om elke schijn van belangenverstrengeling weg te nemen is het onderzoek gestart en is er het integriteitsdebat van PS op 28 september 2020 geweest. **De heer Katsburg** merkt op dat de heer De Bat overigens niet de portefeuillehouder is van het dossier Zanddijk.

De voorzitter vat samen dat de cvdK het onderzoek is gestart op het moment dat duidelijk werd dat de broer van de gedeputeerde gronden bezit in het betreffende gebied.

De heer Katsburg beaamt dit.

De voorzitter vraagt aan de heer _____ of het niet mogelijk kan zijn dat er voor de cvdK, door een opeenstapeling van informatie over de kwestie, er een bepaald moment is geweest om een onderzoek te starten.

De heer _____ verwijst naar zijn brief van 16 juni 2020 aan de cvdK, waarin hij gevraagd heeft of er sprake was van een melding van mogelijke belangenverstrengeling. Daags na ontvangst van de brief heeft gedeputeerde De Bat contact opgenomen met de heren _____ en _____ met de vraag waar zij mee bezig waren, terwijl in de brief geen namen zijn genoemd. De heer _____ is die dag eveneens gebeld door de broer van de heer De Bat. De heer _____ heeft op 22 juni telefonisch contact hierover gehad met de cvdK. Hier is echter niets mee gedaan. In zijn brief heeft de heer _____ gevraagd of de betreffende gedeputeerde zich zou onthouden van deelname aan de besluitvorming. De gedeputeerde is immers portefeuillehouder financiën, zodat de heer _____ bestrijdt dat er geen sprake is van belangenverstrengeling. Gezien deze voorgeschiedenis stelt de heer _____ grote moeite te hebben met de mededeling in het jaarverslag van de cvdK dat deze pas in september 2020 op de hoogte is gesteld van de mogelijke integriteitsschending. De gang van zaken roept volgens de heer _____ alleen maar vragen op. Hij heeft ook vragen over het vooronderzoek dat de cvdK heeft laten uitvoeren. In het gesprek van 14 juli 2020 heeft de heer _____ de cvdK de suggestie gedaan om navraag te doen bij het Kadaster en de Kamer van Koophandel. Op 15 september 2020 hebben de heren _____, _____ en _____ een gesprek gevoerd met de cvdK. Op 18 september 2020 hebben enkele statenleden een gesprek met de cvdK gehad, waar de cvdK meldt voor het eerst van de kwestie te horen, terwijl diverse personen reeds eerder de cvdK hierover hebben geïnformeerd. De melding in het jaarverslag van de cvdK is uiteindelijk de reden geweest dat de heer _____ een klacht heeft ingediend bij BiZa.

De voorzitter vat samen dat de heer _____ zich niet kan voorstellen dat er niet eerder momenten zijn geweest die voor de cvdK aanleiding zouden moeten zijn geweest om een vooronderzoek te starten.

De heer _____ beaamt dit.

De heer _____ verwijst naar bijlage 8 bij de klacht, zijnde een terugkoppeling over het onderzoek van de cvdK aan PS, waarin wordt vermeld dat de cvdK op 18 september een gesprek heeft gevoerd met de melders en de statengriffier. De melding betrof een vermeende belangenverstrengeling van de gedeputeerde in het dossier Zanddijk. Naar aanleiding van deze passage informeert **de heer _____** wat precies de onjuistheid is die de heer _____ heeft geconstateerd.

De heer _____ antwoordt dat de cvdK bij herhaling uitvoerig is ingelicht over de situatie die zich heeft voorgedaan, namelijk op 3 december 2019, 22 juni, 14 juli, 15 september en 18 september 2020. Volgens de heer _____ is het in strijd met behoorlijk bestuur dat er niets met de meldingen is gedaan. Pas als enkele statenleden de cvdK informeren besluit de cvdK een vooronderzoek te starten. Dit is in strijd met de wettelijke taak van de cvdK op het gebied van integriteit.

De heer _____ informeert of de heer _____ dezelfde actie had ondernomen als de cvdK in zijn jaarverslag had gemeld dat hij n.a.v. een aantal integriteitsmeldingen een vooronderzoek is gestart.

De heer _____ antwoordt dat voor hem de essentie is dat er niets is gedaan met alle meldingen die in de loop van de tijd zijn gedaan, terwijl het voor de hand gelegen zou hebben dat het provinciebestuur of de ambtelijke organisatie hadden gekeken naar beschikbare documenten bij het Kadaster en de Kamer van Koophandel om e.e.a. te controleren. Volgens **de heer _____** klopt de melding van 3 december 2019 immers niet. Het is naar zijn mening onwaarschijnlijk dat de gedeputeerde zich pas in de GS-vergadering van 22 september 2020 realiseert dat ook zijn broer in het betreffende gebied woont en daar belangen heeft. De heer De Bat verricht immers ook werkzaamheden voor zijn broer en vader die daar samen een boerderij runnen.

De heer concludeert dat het de heer niet alleen gaat om de melding in het jaarverslag, maar om de hele voorgeschiedenis.

De heer beaamt dit en voegt eraan toe dat de passage in het jaarverslag onjuist is, omdat de cvdK reeds op 22 juni op de hoogte is gesteld.

De voorzitter verzoekt de heer Katsburg om een reactie.

De heer Katsburg verwijst naar de besluitenlijst van de vergadering van het Presidium op 15 juli 2020 waar de cvdK niet heeft kunnen melden dat het om de broer van de gedeputeerde gaat. Er is op dat moment nog steeds sprake van een neef. De heer gaat er steeds van uit dat de cvdK op 14 juli al wetenschap had moeten hebben dat er sprake is van belangen van een broer, wat niet het geval is. Dit komt pas aan de orde in de GS-vergadering van 22 september 2020. Om die reden wordt in de besluitenlijst van het Presidium van 15 juli 2020 alleen gesproken over een neef.

De heer Katsburg voegt hier aan toe dat ter zitting de klacht steeds groter wordt, omdat er wordt gesproken over de gedeputeerde.

De voorzitter geeft aan dat de klacht die voorligt uitsluitend over de cvdK gaat.

De heer vraagt de heer of hij precies kan aangeven wat concreet zijn klacht is.

De heer herhaalt wat hij reeds eerder ter tafel heeft gebracht en voegt hier aan toe dat naar zijn mening de cvdK verwijtbaar tekort is geschoten in de uitoefening van zijn rijksstaak ten aanzien van de integriteit. De cvdK heeft in deze zaak niet geluisterd naar de burgers die hem over e.e.a. hebben geïnformeerd, maar pas actie ondernomen na meldingen van enkele statenleden.

De heer vat samen dat de heer van mening is dat de cvdK veel eerder het onderzoek naar de mogelijke belangenverstrengeling had moeten starten op basis van de meldingen die reeds gedaan waren. De klacht is derhalve dat de cvdK dit heeft nagelaten.

De heer beaamt dit met de toevoeging dat moet worden teruggegaan tot de melding op 3 december 2019.

De voorzitter geeft de aanwezigen de gelegenheid om punten die nog niet aan de orde zijn geweest naar voren te brengen.

De heer overhandigt zijn aantekeningen die bij het proces verbaal zullen worden gevoegd en geacht worden daarvan deel uit te maken.

De heer wil nog benadrukken dat vier personen een schriftelijke verklaring over de kwestie willen afleggen. Daarnaast herhaalt de heer dat de klacht naar zijn mening behandeld dient te worden door de klachtencommissie van BiZa. Hij geeft aan het vreemd te vinden dat de provincieadvocaat de commissie adviseert om de cvdK te adviseren de klacht niet-ontvankelijk en ongegrond te verklaren; ook vanwege het besprokene ter zitting.

De voorzitter geeft aan dat in de klachtenprocedure de wederpartij in de gelegenheid wordt gesteld om schriftelijk de standpunten weer te geven. Het verweerschrift is derhalve de weergave van de standpunten van de cvdK. De commissie stelt op basis van alle documenten en hetgeen ter zitting is besproken een rapport van bevindingen op met een advies aan de cvdK. Vervolgens zal deze conform hoofdstuk 9 van de Awb formeel reageren op de klacht. Klager kan vervolgens de Nationale ombudsman vragen om onderzoek te doen naar de behandeling van de klacht, indien deze niet naar wens van de klager is afgehandeld.

De heer merkt op dat BiZa hem inmiddels schriftelijk heeft meegedeeld, dat de cvdK gevraagd zal worden om schriftelijk te reageren op de klacht. Aan de hand van de reactie van de cvdK bepaalt BiZa wat zij met de klacht gaan doen.

De heer Katsburg geeft aan nog steeds moeite te hebben met de positie van de heer in deze. Hij verwijst naar het gesprek van 14 juli waar de heer een "deal" wilde sluiten met de cvdK over tracé rood. De heer zegt de klacht namens zichzelf te hebben ingediend, maar hij heeft wel één van zijn cliënten meegenomen naar de zitting. In dat verband zou hij de heer de vraag willen stellen of hij belangen heeft in één van de bedrijven van zijn cliënten, en .

De voorzitter merkt op dat de heer aan het begin van de zitting heeft aangegeven dat hij als privépersoon de klacht heeft ingediend.

De voorzitter informeert wat de achtergrond van de vraag van de heer Katsburg is in relatie tot hoofdstuk 9 van de Awb.

De heer Katsburg antwoordt dat de vraag geen relatie heeft tot hoofdstuk 9 van de Awb.

De voorzitter vraagt de heer of hij op de vraag wil reageren.

De heer antwoordt dat hij geen enkel financieel belang heeft in één van de bedrijven van de heren en . Hij geeft aan dit ook onder ede te willen verklaren.

De heer wil nog terugkomen op het gestelde door de provincieadvocaat dat hij tijdens het gesprek op 14 juli had willen "dealen" met de cvdK over een tracé. Hij merkt hierover op dat dit een keiharde leugen is; dit is nooit door hem gezegd.

De voorzitter geeft aan dat dit wordt opgenomen in het proces verbaal van de zitting.

De heer Katsburg geeft aan niets meer te willen toevoegen aan het voorgaande.

De voorzitter merkt tot slot op dat de commissie zich gaat beraden over deze zaak, waarbij wordt overwogen of zij het nodig acht om nog getuigen te horen.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de hoorzitting.

Middelburg, 13 april 2021

mr. _____, voorzitter

_____, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.

Bijlagen:

1. Aantekeningen mr.
2. Presentielijst